

Sociale Veiligheid in het (speciaal) onderwijs

Meet & Eat
LECSO
Eindhoven ,
13 oktober 2016

Waar gaat sociale veiligheid over?

- Over de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen, personeel, ouders en anderen.
- Hoe dat vorm te geven in beleid, implementatie en borging.

Met aandacht voor:

- ✓ Pesten
- ✓ Seksueel overschrijdend gedrag
- ✓ Agressief gedrag van leerlingen en ouders
- ✓ Polarisatie en radicalisering
- ✓ Incidenten rond social media

Waarom is sociale veiligheid belangrijk?

Onderzoek:

- “Een onveilige school (of een school die als onveilig wordt ervaren) draagt bij aan **zwakkere leerprestaties** en vergroot de kans op voortijdig schoolverlaten. (Gresham, 2008; Gronna & Chin-Chan, 1999; Johnson, 2009).
- Affectieve relaties tussen leraren en leerlingen zijn een betekenisvolle factor in de beïnvloeding van leergedrag en **leeropbrengsten**. (NWO, UvA 2011).

Fundamenten

- Leiderschap
  - Voorbeeldgedrag
  - Pedagogisch vakmanschap
  - Partnership met ouders
- *Als ouders meer betrokken zijn bij de school heeft dat een positieve invloed op het klimaat van de school .
Smit et al (2006)*

Wat is in de wet geregeld?

1. Arbowet
2. Klachtenregeling (1998)
3. Aparte wetgeving onderwijs rond seksuele intimidatie (1995)
4. Zorgplicht (2015)

ENIGE EN ALGEMENE KENNISGEVING

'met het allermooiste dat we hadden,
is ons het meest verschrikkelijke overkomen'

Met onbeschrijfelijke pijn in ons hart,
hebben we afscheid moeten nemen van
'onze trots'

Tim Ribberink

Tim was nog maar 20 jaar
Dit bericht liet hij ons na

Lieve papa en mama,
Ik ben mijn hele leven bespot, geïrriteerd, gepest
en buitengesloten. Jullie zijn fantastisch.
Ik hoop dat jullie niet boos zijn.
Tot weerziens, Tim

De wet en haar gevolgen

Oude situatie	Wet	Nieuwe implicaties
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sociaal veilige leeromgeving is impliciet verplicht. ▪ Inspectie van het Onderwijs kan niet handhavend optreden. 	<p>Expliciete inspanningsverplichting om te zorgen voor een sociaal veilige leeromgeving.</p>	<p>Inspectie kan handhavend optreden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen is vrijblijvend. ▪ Delen van de resultaten met de Inspectie is niet verplicht. 	<p>Verplichte monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen.</p>	<p>Monitoring met een instrument dat een actueel en representatief beeld geeft.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Veel scholen hebben een aanspreekpunt voor leerlingen en ouders. Dat is niet verplicht. 	<p>Beleggen bij één persoon; aanspreekpunt voor leerlingen en ouders en coördinatie van anti-pestbeleid.</p>	<p>Er is een vaste coördinator van het anti-pestbeleid. En er is een vast aanspreekpunt / vertrouwenspersoon.</p>

In een sociale veilige school:

- Worden gedeelde waarden en normen systematisch uitgedragen
- Kan ieder teamlid terugvallen op een collega bij grensoverschrijdend gedrag of onveilige situaties
- Wordt gevoerd beleid gebaseerd op het leren van incidenten
- Wordt regelmatig met ouders gesproken over de sociale veiligheid op school
- Reflecteren leerkrachten op het eigen pedagogisch handelen
- Is er in functioneringsgesprekken aandacht voor een veilig klimaat
- .....

Beschikbare instrumenten

- Digitaal Model Veiligheidsplan;
www.digitaalveiligheidsplan.nl
- Wegwijzer programma's sociale veiligheid
- Digitale handreiking sociale veiligheid
- Informatiebladen, o.a. over aanspreekpunt / coördinator
- Scholingsbijeenkomsten SSV
- Monitor veiligheidsbeleving leerlingen; wordt aan gewerkt voor SBO, SO, Pro, VSO ...

Studiemiddag Op Koers!

Studiemiddag “Op Koers! Pak ’t Beet”

**16 november 2016 12.00 – 17.30 uur De Eenhoorn,
Amersfoort**

- Inspiratie en kennisdeling
- Wettelijke zorgplicht sociale veiligheid, ook voor (voortgezet) speciaal (basis)onderwijs en Pro
- Dat roept specifieke vragen op
- Met collega's en experts in gesprek
- Maak kennis met praktische hulpmiddelen!

Ambassadeur Sociale Veiligheid

Voor schoolleiders of schoolbesturen

Ine Spee Regio Zuid

l.spee@schoolenveiligheid.nl

Zie ook: www.schoolenveiligheid.nl

